

:Dua'nın Tanımlanması

<"xml encoding="UTF-8?">

Dua'nın Tanımlanması:

Dua başkalarına seslenmek, çağırarak manasına gelmektedir. Bu yüzden, bu kelime peygamberlerin insanları hayır ve iyiliği çağırımları hakkında kullanılmıştır. "Ey İnananlar, sizi yaşatacak şeylere çağırdıkları zaman Allah'ın ve Elçisinin çağrısına koşun..."(Enfal-24)

Ümit kapıları insanın yüzüne birer birer kapandığında, insan, fitratından yükselen sese uyarak asıl mabud'unun yönüne doğru yönüne doğru yönelerek ondan kendisine yardım ederek ihtiyaçlarını gidermesini istemektedir.

"İnsana bir darlık dokunduğu zaman, yanı üzere yatarken, otururken yahut ayakta bize yalvarır..."
(Yunus-12), "Gemiye bindikleri zaman, dini yalnız Allah'a has kılarak O'na yalvarırlar..."
(Ankebut-65)

Merhum Allame Tabatabai aşağıdaki Bakara suresinin 186. Ayeti hakkında şöyle demektedir;
"Dua bundan ibarettir, insan dua ile Allah-u Teala'nın teveccühünü kendisine celbediyor ve sonra kendi hacetini giderip, ihtiyacına muhtaçsız kalmak istiyor."

Dua'nın yapıcı yönü, insanın, hakiki ve gerçek Mabud'una teveccüh etmesi ve O'nun dergâhından hacetlerini(ihtiyaçlarını) istemesidir. Dua ve yakarışa karşı gelenler duanın hedeflerini, nedenlerini ve terbiyedeki etkilerini iyi tanıyamamış kimselerdir.

İmam Hamd Suresi'nin tefsirinde buyuruyor; "Halkı dua kitaplarından uzaklaştırmak doğru değildir. Bunlar anlayamıyorlar dua nedir? Dua'nın insan ruhundaki tesirlerini bilmiyorlar. Bütün bereketler ve hayırların dua okuyanlara olduğunu bilmiyorlar. Camianın terbiyesi işte bu dualarladır."

Dua'nın Gerekliliği:

İnsan her durumda ilahi lütfün yardımına muhtaçtır ve bu ihtiyacını gidermek için (Çünkü bu insanın kâmilleşme yoludur.) Gadir-i Mutlak'ın huzuruna yöneliyor ki, O'nun hiçbir şeye ihtiyacı yoktur.

“Ey insanlar, siz Allah’a muhtaçsınız, Allah ise, Zengin ve Hamde layık Olandır.” (Fatır-15), “Dua ettiği zaman darda kalmışa kim yetişiyor da kötülüğü (onun üzerinden) kaldırıyor?” (Neml-62)

Allah’a ihtiyaç ve hacetin arzedildiği, dua’nın kendisi ibadetlerden biridir. Allah-u Teala Kur’an-ı Kerim’de kullarından dua’nın gölgesinde ihtiyaçlarını kendisinden istemelerini istiyor ve Allah’a ibadet etmekten kaçınan kimselerin cehenneme gireceklerini buyuruyor.

“Ey İman Edenler; Sabırla ve Namazla (dua ile) yardım dileyin, Gerçekten Allah Sabredenlerle beraberdir.”(Bakara-153), “Bana dua edin, dua’nızı kabul edeyim. Bana kulluk yapmaya tenezzül etmeyenler, aşağılık olarak cehenneme gireceklerdir.”(Mü’min-60)

Dua yalnızca İhtiyaç ve Hacetleri istemek değildir, belki Allah’a İman ve Kulluğun gerekliliğidir.

İhtiyaçları ve İstekleri istemek belki bir şeydir (vasıta) fakat bundan daha yüksek olan şey, dua ve yakarışın kendisi İbadet ve en son hedef Allah’ın rızasını kazanmaktır. Bütün her şeyden beri olan Allah’ın, velileri,

gönül sırlarını kendi Rabb’lerine açıyorlar ve bu işten oldukça lezzet alıyorlar. Onlara göre dua bir şeye ulaşmak değildir, belki dua onlar için lezzet vericidir. Bununla kendi kulluklarını aşikâr edip açığa vurmaktadırlar.

“Kullarım, sana benden sorar(lar)sa (söyle): Ben (onlara) yakınım. Dua eden, bana dua ettiği zaman onun duasına karşılık veririm. O halde onlarda bana karşılık versinler (benim çağırma uysunlar), bana inansınlar ki, doğru yolu bulalar. (Bakara-186)

Merhum Allame Tabatabai, Dua’ya icabet edilmesi için gerekli olan iki şartı beyan ettikten sonra (Bunlardan birincisi, Gerçekten istemek, İkincisi, Dua’da Allah’a Şirk koşturmamaktır) zikredilen ayette dua’nın önemi hakkında geçen yedi mühim noktayı açıklayıp, şöyle sıralandırıyor.

1. Ayette ki zamirler mütekellim (Ben) olarak gelmiştir. Örneğin İbadi, Enni, Feinni vs... Şeklinde yedi defa kısa cümlelerde tekrar edilmiştir. Böyle bir nokta Kur’an’ın başka hiç bir yerinde

yoktur,

buda Allah'ın dua'lara icabet etmesinde ki fazla ihtimam ve teveccühün göstergesidir, buna şöyle de denilebilir Allah'ü Teala kendisini dua eden kullarıyla daha yakın ilişkide olduğunu belirtmek istemektedir.

2. Kullarım olarak buyuruyor, İnsanlar olarak buyurmuyor. Benim kullarım senden sorduklarındadır, bütün insanlar değil.

3. Vasıta getirip buyurmadı (Gerçekten o yakındır), buyuruyor ki; Gerçekten ben yakınım.

4. Kendisinin kullarına olan yakınlığını Gerçekten kelimesiyle vurguluyor. Biliniz ki gerçekten ben yakınım.

5. Kurb'un (yakınlık) fiile getirmeyip sıfat olarak getirerek daimi ve ebedi yakınlığı beyan ediyor.

6. İcabet ediyorum fiil ile getirerek daimi, bütün hallerde ve bütün zamanlarda icabet ettiğini gösteriyor.

7. Cevabı Beni çağırdığında kayıtlandırıyor ve bu tekrar ediliyor, çünkü önceden duyurulmuştu ki Dua edenlerin dua'sına karşılık veririm, tekrarlanma budur. Buyurmak istiyor; Eğer hakikat üzerine çağrılırsam hiçbir şart olmadan kabul edilmesi onunla birliktedir. (El-Mizan, C:2, S:30)

EHL-İ BEYT (a.s) RİVAYETLERİNDE DUA

İmam Bakır(a.s)'ın ashabından biri kendisinden sordu: Hangi ibadet daha daha iyidir?

İmam buyurdu; Allah(cc) katında hiçbir ibadet kendi katında olan bir şeyin ondan istenmesinden daha iyi değildir ve hiçbir kimse Allah(cc) katında kendisine ibadet etmeyen ve Ondan bir şey istemekten tekebbür eden kişi kadar buğz edilmiş değildir. (Usul-u Kafi-Farsça Tercümesi, C:3, S.210)

İmam Sadık yine buyuruyor; Dua etmek sizin üzerinize olsun. Çünkü hiçbir şeyle aynı onun gibi Allah'a yakınlaşamazsınız. Küçük hacetleriniz dahi olsa dua etmeyi, küçük olduğu için bırakmayınız, zira küçük hacetlerde büyük hacetleri bağışlayanın elinde bulunmaktadır. (Usul-u Kafi, C:4, S:210)

Allah Resulü (s.a.a) buyuruyor; Dua mümin'in silahı, dinin direği ve yerin ve göğün nurudur. (Usul-u Kafi, C:4, S:213)

Allah Resulü (s.a.a) buyuruyor; Sizlere düşmanlardan kurtuluş verecek silahı ve rızkınızı artıracak şeydeyol göstereyim mi? Arzettiler; Evet, ya Resulullah.

Buyurdu; Allah'a gece ve gündüz dua ediniz, zira mümin'in silahı duadır.(1)

İmam Rıza(a.s) her zaman ashabına buyuruyordu; Peygamberlerin silahı sizin üzerinize olsun. Ona arzettiler; Peygamberlerin silahı nedir? Buyurdu; Dua'dır.(2)

İmam Sadık(a.s) buyurdu; Dua, keskin mızraktan daha etkilidir. (3)

Ashabından birisine buyurdu; Dua senin üzerine olsun, O her derdin dermanıdır.(4)

(1,2,3; Usul-u Kafi-Farsca Tercümesi, C:4, S:214), (4 Usul-u Kafi-Farsca Tercümesi, C:4, S:217)

DUA KISIMLARI:

Dua, toplam olarak iki kısma bölünebilir;

1-Tekvini (Gayri İhtiyari)

2-Teşri-i (İhtiyari)

1-Dua-yı Tekvini: Yani bütün mevcudatın, tekvini dil ve kendi varlıklarıyla, ihtiyaç ve fakirlikten başka bir şey olmayan şeyi daima varlığın yaratıcısı Allah'tan istemek. Şu açıktırki her bir varlık

kendi kabiliyetinin kapasitesine göre ihtiyacının giderilmesini istemektedir.

2-Dua-yı Teşri-i: Yani kendi iradesine hakim bir varlığın ihtiyari ve bilinçli olarak, hacetlerini giderebilecek ve zararı giderebilecek veya verme kudretine sahip gücü tanıdıktan sonra, her şeyi ondan istemesidir.

Buna dayalı olarak şimdi burada ele alacağımız konu ihtiyar (irade) ve bilinç üzerine yapılan, dua-yı teşri olacaktır.

Dua'da Tevhid:

Dua'da Tevhid'den amaçlanan şudur: Bir İnsanın kendi ihtiyaç ve hacetlerini yalnız Allah-u Teala'dan istemesidir. Allah insanın yaratıcısı ve insanın faydasına olacakları veya zararını giderecek güce ve kudrete sahiptir.

İhtiyaçlı ve muhtaç insan, kendisinin ihtiyacının giderilmesini hissettiği zaman iki halden birine sahiptir.

1- Gerçekten kendisini ihtiyaçlı ve muhtaç bir durum da hisseden İnsanın, Allah'ı Teala'nın zatından başka hiçbir şeye teveccühü yoktur. Ve yalnız Allah'ı fayda ve zararın asıl faktörü bilmekte ve ondan başkasına teveccüh etmemektedir. Bu halde etmiş olduğu dua hakidir ve dua'da tevhidin manası budur.

2- Bu konuda şöyle de diyebiliriz; Allah'ı Teala mutlak ihtiyaçsızdır ve ondan başka her şey ihtiyaçlıdır. Kişinin gafleti sebebiyle Allah'a teveccühü yoktur, fakat aslında Allah'ı kendi yaratıcısı ünvanıyla kabul etmektedir.

Bu iki durumda eğer, Allah'a zorda kalması ve yoksulluk üzerine dua ederse, bu gibi dua hakiki bir dua değildir. Ve dua'daki tevhid'in manası kesinlikle konunun tam tersidir.

Dua'nın Gerekliliği:

Acaba aslında dua etmeye ne ihtiyacımız vardır? Ve dua'ya eğilimin insan için gereği var mıdır?

Öncelikle şunu belirtelim ki insan ihtiyacı olan bir varlıktır ve bu ihtiyaçlılık inkar edilecek cinsten değildir. Bir taraftan insan bu ihtiyaçlarını gidermek istiyor.

Nasıl ki insan kemaliyeti istemektedir ve kemale ulaşmak içinde ihtiyaçlarını gidermesi gerekmektedir. Buna dayalı olarak kendiside bütün ihtiyaçlarını gidermeyi başaramıyor. Bunun için dua'nın ve ihtiyacının giderilme isteğinin kendisinde var olduğunu hissediyor ve bununda onun fitratında kökleri vardır.

İkinci olarak, Allah'dan isteme ve o'na dua etmek bir ibadettir. Ve kulların Allah'a yakınlaşma sıfatlarından birisidir. Dua etmekten çekinen kimseler,

Allah'ı Teala'nın önünde başlarını öne eğip kendi ihtiyaçlarının ondan istemeye yanaşmayanlar, hakikatinde Allah'ın büyüklüğü karşısında kendilerinin bir şahsiyetinin olduğunu söyleyen mütekebbirlerdir.

(Kibirlenen, Büyüklenen) Buda büyük bir günah olup neticesi Kahr-ı İlâhi ve Cehennem ateşidir. "Bana dua edin, duanızı kabul edeyim. Bana kulluk yapmaya tenezzül etmeyenler aşağılık olarak cehenneme gireceklerdir." (Mumin-60)

Üçüncü olarak, dua istenilen neticeyi beraberinde getirmektedir. Allah'ın rahmetinin ulaşması içinde istemek gereklidir.

İmam Sadık (a.s) buyuruyor; "Nasıl ki bulut yağmurun vesilesiyse dua'da içabetin vesilesidir. Öyleyse eğer bulut olmadan yağmur yağmıyorsa, dua'da olmazsa insanın istediği netice (maddi ve manevi ihtiyaçlarının giderilmesi) olmayacaktır." (Usul-u Kafi, C:4, S:217)

Dua, eğer şartlarına rivayet edilerek yapılsa, ilahi lütuf ve feyzleri de peşinden getirir ve bu feyzlerde duasız mümkün değildir. İmam Sadık (a.s) rivayetlerinin birinde kendi ashabından bir kişiye buyuruyor:

"Dua et! Olacakların önceden tayin edildiğini ve bir daha değişmeyeceğini zannetme muhakkak Allah katında bir makam vardır ve bununda dua olmaksızın elde edilmesi olanaksızdır.

Bir kul eğer ağzını Allah'a dua ve isteğe kapatırsa ona hiçbir şey bağışlanmaz. Teslim ol ve işte şunu bilki seslenmeyle açılmayan bir kapının bile açılmasından ümit vardır. (Usul-u Kafi, C:4, S:271)

Bu rivayette İmam Sadık (a.s) açıkca şunu buyuruyor: Dua, bağışın sebebidir ve eğer Allah'a dua ve yakarış olmazsa, ilahi lütuf ve feyzler insanı kapsamıyor.

Dua'nın Sebepleri:

Sebepler ve sebepler insanın, Allah'ı Teala'nın dergâhına doğru yönelmesine neden olmaktadır. Bu yöneliş insanlarda değişik şekillerde, yani iman ve itikadi mertebeler açısından farklılıklar arz etmektedir.

Bazıları Allah'a maddi ihtiyaçlarını gidermesi için dua ediyorlar ve bu ihtiyaçlar bazen çok cüz-i ve sade, bazen de çok mühim ve hayati olmaktadır.

Diğer bir kısım insanlarda Allah'a kendisinin yakınlığına ulaşmak amacıyla dua etmekte, buna varmak içinde daha hızlı hareket etmektedirler. Onların duaları yalnız maddi ihtiyaçların giderilmesi için olmayıp aslında onların dualarında maddi ihtiyaçlar söz konusu bile değildir.

Onlar yalnız Allah'a karşı duydukları aşk ve alakadan dolayı ona dua etmektedirler. Onlar için dua etmenin kendisi maddi ihtiyaçlar için söz konusu olmaktan ziyade, manevi istekleri, ilahi yakınlık ve yakın kulluktur.

Kısaca dua'nın sebepleri kişilerin isyan ve itikad derecelerindeki farklılıktan dolayı değişik olmaktadır. Bu esas üzerine dua'nın kişilerin imani ruhlarını yapılandırmadaki rolü muhtelif boyutlarda olacaktır.

Dua ve Rizayet Makamı:

Rizayet makamı, yani insanın hayatındaki olaylar karşısında razı olması ve Allah'a itiraz etmemesidir. Bu insanın vazife ve ödevlerinin güzelce yerine getirmesi ve o zaman Allah'ın

takdirine razı olup isyan etmemesi şeklinde de manalandırılabilir.

Bazıları soruyorlar; Eğer insan Allah'ın her istediği şeye razı olursa öyleyse dua etmenin ne manası vardır? Ve acaba dua rızayet makamıyla aykırılığı yok mudur?

Bunun cevabı şudur: Her zaman dua etmek de ve gerçekte gelecek için bir şeylerin olmasını istemekteyiz. Bizim Allah'ın gelecekte ne istediğinden haberimiz yoktur.

Daha açık söylemek gerekirse; Allah'ın gelecekte bizler için razı olacağı şeyleri bilmemekteyiz. Buna dayalı olarak dua eden kimsenin birkaç hedefi vardır.

1-Dua etmesinin nedeni dua'nın kendisi için Allah'a ibadet olduğu için dua ediyordu. Bu durumda dua etmenin rızayet makamı ile hiçbir çelişkisi yoktur. Zira Allah'ın emri ile dua ederek ona itaatte bulunmuştur.

2-Dua etmesinin nedeni bir şeye ulaşmak içindir, bunu da Allah'dan istemektedir. Bu durumda, gelecekte Allah'ın ne istediğini bilmediğinden karşımıza iki varsayım çıkmaktadır.

Birincisi, Hacetini, Allah'ın selah gördüğü şey ve rızayetti olmak şartıyla istemekte ve şunu söylemektedir. "Allah'ım selah gördüğün ve rızanın onda olduğu ne şey varsa benim için mukadder et! (Allah'ın gerçekleşmesini uygun gördüğü şey)". İkincisi ise dua edenin haceti her ne kadar Allah'ın selah ve rızayetine ters düşsüde ondan istemektedir.

Böyle bir durumda dua, rızayet makamına ters düşmektedir. Bu dua'nın değeri yoktur. Ancak birinci varsayımda dua ile hacetin dile getirilmesini Allah'ın rızayeti, şartıyla olduğundan değerli ve hakiki bir dua'dır ve rızayet makamıyla hiç çelişkisi yoktur. Hakiki dua'nın kaide ve usülleri vardır ve riayet edilmesi lazımdır. Buna riayet edilmediği takdirde dahi dua'ya icabed edilmesine ümitli olmak lazımdır.

Dua'nın Kaideleri:

A-Dua edenin sahip olması gereken dua'ya has olmayan umumi kaideler.

B-Dua edenin, dua ederken uyması gereken dua'nın kendisine has özel usul ve kaideler.

A-Umumi Kaideler:

1-Allah'ın sonsuz rahmetine iman ve yakınlık. O'ndan her ne istenirse icebed edileceğine, hiçbir zaman hakkın rahmetinden ümit kesilmemesi gerektiğine, yakinen inanmak.

2-Dua edenin yaşantısı İslami bir yaşantı olmalı, rızkını helal yoldan elde etmeli, insanlara borçlu olmamalı, eğer günah işlemişse tövbe etmeli ve eğer insanların hakkını ayak altına aldıysa onu eda etmesi gerekmektedir.

Günahlardan bazıları dua'ya icabed olanmasına mani olmaktadır. Müminlerin Emiri İmam Muhammed (s.a.a) Kumeyl Dua'sında buyuruyor: "Allah'ım! Dua'mın sana ulaşmasına mani olan günahım varsa bağışla"

3- Allah'ı tanımış olmalı. Bundan maksat Allah'ı Kur'an-da kendini tanıttığı gibi Peygamberimizin ve İmamlarımızın tanıttığı gibi tanımak ve buna yakinen iman etmek.

4- Dua toplumsal ferdi ödev ve faaliyetlerin yerini almaması gerekir. Örneğin, evde oturup Allah'a dua ederek rızık istemek tembellikten başka bir şey değildir.

Bu yalnız dua'ya icabed edilmemesiyle kalmayıp belki Allah'u Teala'nın gazabında kendine çekmektedir. Müminlerin Emiri İmam Muhammed (s.a.a) buyuruyor: "Amelsiz dua eden, yaysız ok atan kimseye benzer.

Dua ve amel birbirini tamamlar. Duasız amel veya amelsiz duaya güvenerek Allah'tan yardım istemek yanlıştır." İmam Sadık(a.s) buyuruyor: "Dört grubun duasına icabet edilmez.

Bunlardan biri, evde oturarak Allah'dan rızık isteyen erkektir. Böyle birisine cevap olarak Allah diyor ki; Acaba sana rızkını elde etmen için çaba serfetmeni emretmedim mi?"

B- Dua'ya Has Özel Kaideler:

1- Talep edilen istek ruhun (kalbin) derinliklerinden gelmelidir. Dua yalnız dille olmayıp kalple

dilin sesine eşlik ederek Allah’a isteğini söylemeli ve dikkatsiz gafılce dua etmemelidir.

2-İstediği şeye icabet edilebilmesi imkân dâhilinde olmalıdır. İstenilen şey maddenin kanunları dâhilinde olmalı, Allah’ın sünnetine aykırı olmamalıdır. İstenilen şey mu’hal (imkânsız) olmamalı.

3- Hakikaten herkes ve her şeyden ümidini kesmiş, teveccühünü yalnız Allah’a yöneltmiş olmalı ve kalbi Allah’tan başka hiçbir şeye müteveccih olmamalıdır. Ümidini yalnız Allah’a bağlamalı ve yalnız Allah’tan istemeli. İcabet edinilen dua, müteveccih bir kalple bilinçlice yapılan dua’dır ve teveccühü olmayan gafıl insanın duasına icabet edilmemektedir.

Değinilen kaideler bir nevi genel kaidelerdir. Şimdi Mirac-ul Saede isimli kitaptan faydalanarak dua’nın diğer cüz-i kısımlarına değiniyoruz.

1- Ehl-i Beyt İmamlarının tavsiye ettikleri özel zamanlarda (Arefe günü, Ramazan ayı, Cuma günü vs.) dua etmelidir.

2-Dua’da önce Allah’ı zikretmeli O’na hamdetmeli, dua’dan önce ve sonra Allah Resulü (s.a.a)’ne ve Pak Ehl-i Beyt(a.s)’ine salât ve selam göndermelidir.

3-Kendi yaptığı günahları ikrar edip, kötülüklerini saymalıdır.

4-Tövbe etmeli, günahlarının affını talep etmelidir ve eğer boynunda insan hakkı varsa ifa etmeli veya bunu başaramıyorsa onun edasını Allah’dan istemelidir.

5-Özel durumlarda duaya icabet ediliyor. Örneğin; Farz (vacip) namazlardan sonra.

6-Temiz olmaya özen gösterilmeli, abdestli olarak dua etmelidir.

7-Dua halindeyken yönü Kible’ye dönük olmalıdır.

8-Ellerini yukarı kaldırmalıdır. (Kol altı görünecek şekilde)

9- Sesini fazla yükseltmemeli veya çok da alçaltmamalı, normal olmalıdır. “Kendi kendine,

yalvararak ve ürpererek yüksek olmayan bir sesle sabah akşam Rabbini an. Gafillerden olma.”
(A'raf-206)

10- Dua ederken, sözü bezeyip süslememeli, sade olarak dua etmelidir.

11- Dua'sına icabet edileceğine yakini olmalıdır. (Ümitli olmalı)

12- Dua ederken ısrar etmeli, sürekli sıkılmadan tekrarlamalıdır.

13- Elbise, mekân ve yemeği helal olmalıdır.

14- Özellikle kendi hacetlerinin isimlerini ayrı ayrı söylemelidir.

15- Dua'yı yalnız kendisi için istememeli, başkaları içinde dua etmeli, onların hacetlerinin de olmasını istemelidir.

16- Dua ederken ağlamalıdır. (Hiç değilse ağlamaya çalışılmalıdır.)

17- Her durumda dua etmelidir. Hatta bir haceti olmadığında dahi etmelidir. Yalnız haceti olduğunda dua edip, başka zamanlarda dua'yı terk etmemelidir.

Dua'nın Faydaları:

1- Dua'nın faydasına kısaca özetleyecek olursak; Dua, insanların dert ve sıkıntılarının ortadan kalmasıdır. Dua ve Hak Teala'yı kalben de anmak, üzüntü, sıkıntı ve dertleri insanın kalbinden uzaklaştırıyor.

İnsan, daima kendi kalbinin dert ve sıkıntılarını başka bir kimseye söylemeye ihtiyacı vardır. Bunun dışında ki durumlar ise bir takım ruhi hastalıkların ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Oysa insan fitraten zayıftır (acizdir), Allah ise ihtiyaçsızdır ve üstelik o günahları bağışlayan (Rauf)'dır, ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek tek varlıktır.

Öyleyse şiddetli dert ve sıkıntılarımızı (gamlarımızı) Allah'ı Teala'ya açıp dertleşmeli, gönül sırlarımızı Hak Teala'nın huzurunda dile getirip paylaşmalıyız. Ancak böylece kalbi(ruhi) olarak rahatlayabiliriz. "...Bilmiş olunki Kalpler Ancak Allah'ı zikretmekle yatıştır ve kuvvet bulur."
(Ra'd-28)

2- Dua'nın diğer faydası, kul ile yaratıcı arasında rabıta (bağlantı) olması ve aşık ve maşuk'un sohbet etmesidir. Bu da bütün fayda ve lezzetlerden daha üstündür.

3- Eğer bir kimsenin yaşamında Allah ile rabıtası olursa, o kişi günah işlediğinde hemen tövbe edip onu telafi yoluna gitmektedir.

4- İnsanın bu vasıta ile daima zikir halindedir, böylelikle Allah'ın her zaman kalbinde, hatırında olduğu bir makama ulaşır ve sürekli Hak Teala'ya nazar edip âlemi Allah'ın huzuru olarak görür.

5- İnsan'da olan rezil sıfatları(kötü ahlakı) ortadan kaldırmasıdır. İnsan Allah'ı zikrettikçe nefsinde Allah'ı daha iyi tanıyor ve yaratıcısının hakikatine doğru yol alıyor.

Allah'ı hiçbir şeye ihtiyacı olmayan(Gani) olarak tanıyor, kendisinin zayıf, aciz olduğunu idrak edince de gururu kırılıyor, kibirlenmiyor ve kendisini büyük görmüyor. Kısacası Dua vasıtasıyla kötü ahlaki sıfatları kendisinden uzaklaştırıyor. İnsan kemale doğru yol alıyor.

Önceden dua'nın faydalarında da belirtildiği üzere, insani ihtiyaçların dua vasıtasıyla kabul edilmesi, dua'nın bir diğer faydasıdır.

Dua'nın Kabul Edilmemesinin Sebepleri:

Dua'nın kabul edilmemesinin sebeplerinden biri, kulun selah ve maslahat icabı dua'sının kabul edilmemesidir.

Çünkü bizler işlerin hakikatinden haberdar değiliz. Zira biz insanlar kendimiz için zararlı olan birçok şeyi zahiri görünüşünü hesaplayıp bizim için faydalı olduğunu düşünürüz.

Allah-u Teala bizim maslahatımızı bizden daha iyi bilmektedir. İsteklerimizden bazıları dinimiz

için zararlı olabilir. Allah varlıkların bütün işlerini bilendir ve bizim yaşamımızdaki işlerde varlık âleminin bir parçasıdır.

Öyleyse O bizim şer ve hayrımızı bilmektedir ve bu sebeple bize şer olan bazı dua'larımız kabul edilmemektedir.

Bazen de dualarımız ahirette kabul edilecektir. Rivayetlerde kıyamet günü, dünyada çok dua eden ve dualarına kabul edilmemiş kimseler, çok mutludurlar. Allah orada, onlara o kadar nimet veriyor ki şöyle diyorlar; keşke dünya da bir duamız bile kabul edilmiş olmasaydı.

Dua'nın kabul edilmemesinin bir diğer delili de, insanın günahlara bulaşmış olmasıdır. Müminlerin Emiri İmam Muhammed (s.a.a) Kumeyl duasında buyuruyor: "Allah'ım! Dualarımın kabul edilmesini engelleyen günahlarımı bağışla,"

Günah insanın Allah'la olan irtibatını kesiyor ve Hak Teala'nın dergâhından Âdem'i kovdurtuyor. Bu açıdan da insanın duası edilmiyor.

Dua'nın kabul edilmemesinin bir diğer nedeni de; Kötü sıfatların kalbe hükmetmesidir. Bu sıfatlar liyakati def ederek, Yaratıcının rahmetinin kendine gelmesini engelliyor.

Bunlardan Hased, Suizan, Tefrika, Gıybet, Kin duyguları ve Kendini büyük görme gibi kötü ahlaki sıfatlar insanın dua'sının kabul edilmesini engelleyen etkenlerdir.

Bazen de istenilen şeyler Allah'ın sünnetine aykırıdır.(Madde'nin kanunlarına terstir.) Mu'hal (imkânsız) olan bu isteklerde kabul edilmez.

BAŞKALARINA DUA ETMENİN FAZİLETİ

Abdullah b.Senen Şöyle diyor: "Kâbe'nin yanandan safa tepesinden geçiyordum. Aniden epeyce yaşlanmış olan Abdullah b. Cundebe gördüm. O sürekli başkalarına dua ediyor, onların adını bir bir zikrediyor ve Allah'tan onları bağışlamasını istiyordu.

O kadar çok kimseye dua etti ki ben onları bir türlü sayamadım." Duası bitince ben yanına gittim

ve şöyle dedim kendisine: “Sizin dua ile meşgul olduğunuz şu haliniz gibi güzel ve iyi bir manzara görmedim. Ama beni bir şey üzdü!” İbn-i Cündeb, “Sizi üzen nedir?” diye sordu.

“Sen din kardeşlerinden birçoğu için dua ettin. Ama kendin için bir tek defa olsun dua ettiğini işitmedim” Dedim. İbn-i Cündeb şöyle dedi:

“Ey Abdullah mevlam İmam Sadık şöyle buyuruyor: “Her kim mümin bir kardeşinin gıyabında onun için dua ederse göklerden bir nida gelir. “Ey dua eden kimse kardeşlerin için Allah’tan istediğin şeylerin aynısı sana da vardır ve senin için onların yüz bin katı daha fazlası da vardır.

” İşte ben bu yüzden yüz bin kat sevabın garanti ve zahmetini bırakıp da icabet edilip, edilmeyeceği dahi malum olmayan bir duaya sarılmayı hiç sevmiyorum.”

KUR’AN VE EHL-İ BEYT IŞIĞINDA TÖVBE

“Allah dilediği kimseye Tövbe nasip eder. Allah herşeyi bilir. Hüküm ve Hikmet Sahibidir.”
(Tövbe–15)

A-KUR’AN-I KERİM’DE TÖVBE

1-Allah Tövbeleri Kabul Edendir;

“Onlar, kullarından tövbeyi kabul edecek, sadakaları alacak olanın ancak Allah(cc) olduğunu ve onun tövbeleri kabul edici, merhamet eyleyici bulunduğunu bilmediler mi?”(Tövbe–104)

“O, kullarının tövbesini kabul eden, günahlarını affeden ve ne işlerseniz bilendir.”(Şura–25)

2-Tövbe Eden Kimsede Bulunması Gereken Şartlar:

a) Salih amel işlemek:

“Kim tövbe edip, salih amellerde bulunursa şüphesiz o, Allah(cc)’a gereği gibi yönelmiş

olur.”(Furkan–71)

b) Eski (İyi) hale dönmek:

“Allah(cc), onlar da eski hallerine dönsünler diye, tövbelerini kabul etti. Şüphesiz ki Allah, tövbeleri çok çabuk kabul edici ve çok merhamet edicidir.” (Tövbe–118)

c) İnanmak:

“Kötülük işleyip ardından tövbe eden ve inananlar bilsinler ki, Allah(cc) İmandan sonra muhakkak onları bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”(A’raf–153)

d) Günahtan sonra tövbe:

“Ama Allah(cc)’ın vaad ettiği tövbe; ancak cahillikle yapılan kusurlar ve çok geçmeden edilen tövbedir. İşte Allah(cc) böylelerin tövbelerini kabul buyurur. Allah(cc), tövbe edenleri bilir ve hikmet sahibidir.”(Nisa–17)

e) İyiliği emredip, kötülükten alıkoymak:

“Tövbe edenlere, abidlere (ibadet edenlere), hamd edenlere, rükû edenlere, secde edenlere, iyiliği emredenlere, kötülükten alıkoyanlara ve Allah(cc)’ın hükümlerini koruyan mü’minlere cenneti müjdele”(Tövbe–12)

f) Pişmanlık:

“Ey İman edenler! Yürekten tam bir pişmanlık içerisinde tövbe ederek, Allah’a dönün. Olur ki, rabbiniz kötülüklerinizi mağfiretiyle örter ve sizi de altında ırmaklar akan cennetlere koyar.”
(Tahrim–8)

3-Allah(cc)’ın ve Onun Peygamberleri(sa)’nin Tövbe Emri:

a) Allah (cc)’ın emri:

“Onlar yaptıklarından hala Allah’a tövbe edip, onun mağfiretini dilemeyecekler mi? Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”(Maide–74)

b) Hz. Musa(a.s)’nın kavmine tövbe emri:

“O zaman Musa kavmine; Ey kavmim! Buzağıya tapmakla gerçekten nefsinize zulüm ettiniz. Hemen rabbinize tövbe edip nefsinizi temizleyin. Bu, yaratanınız nezdinde sizin için hayırlı olacaktır. O tövbeleri kabul eder, demişti. Çünkü şüphe yok ki, Allah tövbeleri kabul eder ve (O) acıyandır.” (Bakara–54)

c) Hz. Salih (a.s)’in kavmine tövbe emri:

“Semud milletine de, kardeşleri Salih’i gönderdik. Salih; Ey milletim! Allah’a kulluk edin. Ondan başka ilahınız yoktur. O sizi topraktan yarattı ve orada ömür geçirmeye memir etti. O halde ondan bağışlanma dileyin, sonra tövbe edin. Şüphesiz ki Rabbimin merhameti, çok yakındır. O duaları kabul edendir.”(Hud–61)

4-Tövbe Edenler Kurtuluş Üzerindedir:

a) Tövbe eden kurtulur:

“Sonra arkalarından namazı bırakıp, şehvetlerine uyan kötü bir nesil geldi. İşte bunlar azgınlıklarının cezasına uğrayacaklardır. Ancak tövbe edip, İman eden ve yararlı işler yapanlar bunun dışındadır. Çünkü bunlar, hiçbir haksızlığa uğratılmadan cennete gireceklerdir.”(Meryem–59-60)

b) Kötülükleri iyiliğe çevrilir:

“Kıyamet gününde azabı kat kat artar. Orada alçaltılarak sürekli kalır. Ancak tövbe eden, İman edip yararlı işler işleyen kimse müstesnadır. Çünkü Allah bunların kötülüklerini iyiliği çevirir. Allah çok bağışlayan ve esirgeyendir.” (Furkan–69-70)

c) Ebedi lanetten kurtuluştur:

“Bu lanete, ebedi olarak maruz kalacaklardır. Azapları hafifletilmez ve yüzlerine bakılmaz.
Ancak onun ardından tövbe edip, durumlarını düzeltenler müstesna.”(Al’i İmran–89)

5- Tövbe’nin Faydası:

a) Rahmet:

“Rabbiniz, sizden kim bilmeyerek bir kötülük yapar da, arkasından tövbe eder, nefisini düzeltirse, ona rahmet etmeyi; kendi üzerine almıştır. Şüphesiz Allah, çok yargılayıcı(bağışlayıcı) ve çok esirgeyicidir.”(En’am–51)

b) İyi şekilde geçinmek:

“Hem rabbinize bağışlanma dileyebilirsiniz, sonra da tövbe edersiniz ki, O da sizi takdir edilmiş bir zamana kadar güzel bir şekilde geçindirsin.”(Hud–3)

c) Bereket ve kuvvet:

“Ey Milletim! Rabbinizden bağışlanma dileyin. Sonra da ona tövbe edin ki, size gökten bol bol yağmur yağdırsın, kuvvetinize kuvvet katarak sizi çoğaltsın. Günah işlemeye devam ederek, İmandan yüz çevirmeyin.”(Hud–52)

d) Hidayet bulmu:

“Şüphesiz ku ben, tövbe edip iman edenlere, salih işlerde bulunanlara, hidayeti gösteririm.”(Ta’ha–82)

e) Kurtuluşa erme:

“Fakat tövbe eden, İman edip yararlı işler yapan kimse kurtuluşa erenler arasında bulunur.”(Kasas–67)

f) Allah(cc)’ın sevdiklerinden olma:

“Şüphesiz Allah, tövbe edenleri ve temiz olanları sever.”(Bakara–222)

6- Tövbesi Kabul Edilmeyenler:

a) Kâfirler ve son anda tövbe edenler:

“Devamlı olarak günah işleyip de ölüm gelince, –Ben şimdi tövbe ettim, diyenlerin tövbesi kabul edilmez. Kâfir olarak ölenlerin tövbesi de kabul edilmez. Böz öylelerine acı bir azap hazırlamışızdır.”(Nisa–18)

b) Mürtedler:

“İman ettikten sonra kâfir olup, sonra da küfürlerini artıranların tövbeleri kabul edilmez. İşte onlar sapıktırlar.”(Al’i İmran–90)

B-EHL-İ BEYT(a.s)’İN HADİSLERİNDE TÖVBE

1-Tövbe Nedir?

Tövbe: Kalbin pişman olması, dille istiğfar etmek, gûnahtan uzaklaşıp, terk etmek ve bir daha günah yapmamak için karar almaktır.” Hz.Emir-el Mü’minin Muhammed (s.a.a) (Kısar-ul Cumel... Tövbe maddesi)

2-Tövbe’nin En İyi Yolu:

“Tövbe kapısı, pişman olmuş günahkârlar için açıktır. Öyleyse sizler de, tövbe edin ki, tövbeniz halisane ve gerçekçi olsun.” Hz.Muhammed (s.a.a) (Bihar-ul Envar, c.77, s.169)

Not: İmam Musa-i Kazım(a.s), “Halisane tövbe”yi tefsir ederken şöyle buyuruyor: ... Kul, tövbe eder ve sonra o yaptığı günaha bir daha dönmez. (Bihar-ul Envar, c.60, s.20)

3-Tövbe’nin Temelleri:

a) İkrar ve İtiraf: “Kul ancak, günahını Allah’a İkrar ve İtiraf etmesiyle temiz ve pak olur.” İmam Sadık (a.s) (Kısar-ul Cumel... Tövbe maddesi)

b) Pişmanlık: “Pişmanlığın kendisi, tövbedir.” Hz. Muhammed (s.a.a) (Bihar-ul Envar, c.77, s.159)

c) Tövbeden Sonra Günah Yapmamak: “Tövbekâr İnsan, bir günaha dahi bulaşmamış kimse gibidir. Ve günahıktan sonra İstiğfar edip de, bu haldeyken günah işlemeye devam eden kimse ise, Allah(cc)’a karşı alay edip eğlenen gibidir.” İmam Cafer-i Sadık (a.s) (Mecmu’e-i Varam, c.1, s.6)

d) Dille İstiğfar: “Tövbe dört temel üzerindedir; Kalbin pişman olması, Dille istiğfar, İyi ve beğenilen amelleri yerine getirmek ve Ciddi bir kararla bir daha günaha yönelmemek.” İmam Cafer-i Sadık (a.s) (Bihar-ul Envar, c.78, s.81)

4-Tövbekâr Kimdir?

Hz. Muhammed (s.a.a), sahabesine buyurdular ki, -Tövbe eden kimdir, bilir misiniz?. Sahabeler, -Allah(cc) bilmektedir ki, biz bilmiyoruz, deyince;

“Kul Allah(cc)’ın katında tövbe eder. Fakat hakkı gasp edilen, ondan razı olmuyorsa, o kulun tövbesi sahih değildir. Ve her kim tövbe etse ve günah ortamını,

yemeğini ve arkadaşlarını değiştirmeyip, ibadetlerinde bir artış göstermez ise o, hakiki tövbekâr değildir. Ve her kim ki; tövbe etse, iş ortamını ve istirahat vesilelerini değiştirmezse o, tövbe kâmil değildir.

Ve her kim ki, tövbe etse; gönlü ve eli açık bir şekilde toplumda iyi amel işlemezse ve yine kendi arzularını kontrol edemezse ve diline sahip çıkmazsa, fazla yemeğini fakirlere vermezse, onun tövbesi hakiki değildir. Fakat o kimselerin tövbesi kabuldür ki, (burada) söylenilenlere amel etsin.”

Ve devamına şunları eklediler; “Tövbekârın, tövbenin etkisiyle; amellerinde, hareketlerinde ve

hayatında bir değişiklik görölmezse, onun tövbesi doğru tövbe değildir.

Tövbekâr o kimsedir ki, başkalarının mallarını ve hukuklarını eda etsin ve onları razı etsin. Terk etmiş olduğu namazını ve ibadetini yerine getirsin. Toplum arasında güzel ahlakla ve tevazu ile yaşasın. Ve kendisini, nefsanî arzu ve isteklerinin uzak etsin. Oruç tutmaya istek ve rağbeti olsun.”

5-Tövbede Acele Etmenin Sırrı:

a) Ölümün ansızın gelmesi: “Tövbeyi geciktirip, ertelemeyin. Zira ölüm ansızın gelir.” Hz. Muhammed (s.a.a) (Kısar-ul Cumel... Tövbe maddesi)

b) Zamandan istifade:”Allah(cc); günahkâr insana, günahının yazılmaması için yedi saat mühlet verir. Öyleyse bu süre içerisinde, tövbe edin ki günahınız amel defterine kaydedilmesin.” Hz.Emir-el Mü’minin Muhammed (s.a.a) (Kısar-ul Cumel...Tövbe mad..)

6-Tövbe Etmek İçin Vesileler:

a) Hicabın kaybolmasına engel olmak: “Mü’min şahıs için yetmiş iki tane hicap (ilahi perde) vardır. Bir günah yaptığı zaman, o hicaplardan biri kaybolur. Fakat tövbe ederse, Allah(cc)onun hicabını geriye döndürür.” Hz. Muhammed (s.a.a)

b) Günüh yapmaktaki ısrardan uzaklaşmak: “Küçük günahdaki ısrar, artık onu küçük(günah) etmeyecektir. Büyük günah ise, tövbe ve istiğfarla, büyük günah olmaktan çıkacaktır.” Eş-şafi, Fi şerhi Usul-u Kâfi

c) Günahların aşikâr olması: “Her kim kötü ve iğrenç amel işlerse, ilk olarak Allah (cc) onu (başkaları haberdar olmasın diye) örter. Eğer bir daha bu iğrenç ameli yerine getirirse,

Allah (cc) bir kez daha onu örter. Fakat o kimse, üçüncü kez aynı günahı işlerse, Allah (cc) insan şekline girmiş bir melek zahir eder ve onu kulunun yapmış yapmış olduğu bu kötü ameli ifşa etmesi (yayması) için ve başkalarına bildirip, iletmesi için memur kılar.” İmam Muhammed Bağır (a.s)(Meşkat-ul Envar.. Bab’ul Tövbe)

d) Günahın sarhoşluğu: “Peygamber-i Ekrem(s.a.a), ibn-i Mesud’a buyurdular ki, Günahın sarhoşluğundan sakın! Zira günahın sarhoşluğu, şarabın sarhoşluğundan daha etkili ve şiddetlidir. Allah-u Teala buyurmaktadır ki, “Onlar sağırdılar, dilsizdirler ve kördürlür, Artık doğru yola dönmezler.”” (Bihar-ul Envar, c.77, s.102–103)

e) Günahın ıstırabı: “Peygamber-i Ekrem (s.a.a), Ebuzer’e şöyle buyurdular; “İmanlı İnsanın günahlar karşısında ki ıstırabı, bir serçenin tuzakta çektiği acı ve ıstıraptan çok daha fazladır.”
(Mekarim-ul Ahlak)

f) Peygamber(s.a.a)’den utanma: “Hiç şüphesiz Allah (cc) tarafından şahitler yeryüzünde bulunmaktadır. Muhakkak ki, bu şahitler kulların amellerini Resulullah (s.a.a)’a arz ederler.”
İmam Cafer-i Sadık(a.s) (Kısar-ul Cumel.. Amel ve arz maddesi)

g) Amellerin yükselmesi: Bir hadiste de şöyle nakledilmiştir; “Peygamber-i Ekrem(s.a.a)’in sünnetinde Pazartesi ve Perşembe günleri oruç tutmak da vardı.” Peygamber(s.a.a)’den bunun sebebini sordukları vakit, şöyle buyurdular: “Kulların amelleri, Pazartesi ve Perşembe günleri yukarı çıkar. Ben de, amellerimin yukarıya çıkarılacağı zaman oruç tutmayı seviyorum.” (Kısar-ul Cumel.. Amel ve arz maddesi)

h) Nefsin muhasebesi: “Her kim kendi nefsini hesaba çekse, kendi ayıplarından haberdar olacak ve kendi günahlarını kâmilene bilecektir. Ve netice de tövbe etmeye yönelecek ve kendi ıslahı için çalışacaktır.” Hz. Emir-el Mü’minin Ali (a.s) (Gurer-ul Hikem, s.696)

7-Günahın Eserleri:

a) Nimetin elinden alınması:“Allahu Teala, kuluna (bir çeşit) nimet nasip eder. O kulu, bir günaha başvurduğu zaman, bu nimeti ondan geri alır. Zira o kula nimetin nasip olmaması müstahaktır.” İmam Cafer-i Sadık (a.s) (Nur-u Sekaleyn)

b) Belalar ve afetler: “Her kim, nefesine lezzet veren şehvetine uysa, üzerine afet ve belalar yağar.” Hz.Emir-el Müminin Muhammed (s.a.a) (Gurer-ul Hikem, s.666)

c) Rızkın Azalması: “İnsan günahlarının eseriyle rızkıdan mahrum kalmaktadır.”
Hz.Muhammed (s.a.a) (Gurer-ul Hikem)

d) İlimin unutulması: “Günahtan sakının, zira güzellikleri na’bud eder. Hiç şüphesiz kul günaha yönelip yaparsa, (her ne kadar az da olsa) yaptığı günah vesilesiyle, öğrenmiş olduğu ilim ve bilgiyi elden verir ve unuttur.” Hz. Muhammed (s.a.a) (Nur-u Sekaleyn, c.5)

e) Ömrün azalması: “Günahları vesilesiyle (ömrü azalarak) ölen kimseler, eceliyle ölen kimselerden daha fazladır. Başkalarına ihsan ettikleri şeylerin vesilesiyle yaşayanlarsa, kendi tabii ömrünü sürdürenlerden daha fazla yaşarlar.” İmam Cafer-i Sadık (a.s) (Bihar-ul Envar, c.73, s.263)

f) Zalimlerin üstünlüğü: İmam Muhammed Bakır (a.s), Allah (cc)’ın şöyle buyurduğunu söyler: “Her kim beni tanır da, o halde bana isyan ederse, o kimseye beni tanımayan kimseyi musallat ederim.” (Vesail, c.11, s.241)

g) Zillet: “Kim Allah(cc)’a isyan ederse, kendini zelil ve rezil etmiştir.” Hz. Emir-el Mü’minin Muhammed (s.a.a) (Gurer-ul Hikem, s.619-756)

h) Gece namazından mahrum olmak: “Şüphesiz ki kim Allah(cc)’a isyan ederse, o gece namazı kılmaktan mahrum olacaktır. Ve muhakkak ki, kötü bir işin eseri, keskin bir bıçağın ete olan etkisinden daha çabuktur.” İmam Cafer-i Sadık(a.s) (El-hükmü Zahirih, s.270)

ı) Kalbin kararması: “Bir kul günah yaptığı zaman, kalbinde siyah bir leke zahir olur. Ve tövbe ettiği zaman o leke kaybolur. Eğer günah yapmaya devam ederse, o siyah leke kalbi bütünüyle sarana kadar fazlalaşır. Ve bu şekilde, o hiçbir zaman kurtuluşa eremez.” İmam Cafer-i Sadık(a.s)(İhtisas; Şeyh Müfid, s.243)

i) Bilinmeyen belalar: “Allah(cc)’ın kulları, her ne zaman geçmişlerinde yapmadıkları bir günaha mürtekip olsalar, Allah(cc)’da onları hiç bilmedikleri bir belaya düşer eder.” İmam Ali Rıza(a.s) (Bihar-ul Envar, c.73, s.343; Gurer-ul Hikem, c.3, s.467)

8- Tövbe’nin İnsan Hayatındaki Eseri:

a) Allah(cc)’ın dostluğu: “Tövbekâr, Allah(cc)’ın dostudur ve günah işlememiş kimse gibidir.” Hz.Muhammed (s.a.a) (Hakk’ul Yakın; Muhabbet Tövbe)

b) Kalbin temizlenmesi: "Tövbe, kalbin temizlenmesine ve günahlardan arınmasına vesiledir."

Hz. Emir-el Mü'minin Muhammed (s.a.a) (Kısar-ul Cumel; Bihar-ul Envar, c.77, s.208)

c) Günahların örtülmesi: "Tövbe, günahların örtülmesini ve kapatılmasını sağlar." Hz.

Muhammed (s.a.a) (Kısar-ul Cumel)

d) Günahların mahvolması: "Tövbeye hayranım. Ki, büyük günahları dahi mahveder." Hz. Emir-

el Mü'minin Ali (a.s) (Gurer-ul Hikem; Harful Mim)

e) İlahi rahmetin nüzulü: "Tövbe, ilahi rahmetin nüzul olmasına sebeptir." Hz. Emir-el Mü'minin

Muhammed (s.a.a) (Kafi, Tövbe babı, c.3, s.436)

f) İlahi rizayetin kazanılması: "Hiç şüphesiz Allah(cc), mü'min kulu kendisine tövbe ettiği zaman,

bir kimsenin kaybolup bulunduktan sonraki sevinmesi gibi sevinir hoşnud olur." İmam Cafer-i

Sadık(a.s) (Kafi, Tövbe babı, c.3, s.436)

g) Amel defterindeki değişiklikler: "Kul, gerçek bir tövbeyle Allah(cc)'a yönelse, Allah(cc)'ın

muhabbetini kazanır. Allah(cc) onun günahlarını, dünyada ve ahirette örtecektir."

İmam (a.s)'ın sözü buraya geldiğinde, bir şahıs; "Acaba hatalar da örtülecek mi?" diye sordu.

İmam (a.s) şöyle buyurdu:

"Allah(cc) kulunun günahlarını yazması için görevlendirdiği iki meleğe vahy ederek, günahını

silmesini emreder. Ve tövbekârın vücuduna ve uzuvlarına vahy eder ki, onun günahlarını itiraf

etmekten sakınsın.

Ve yine, Allah(cc), tövbekârın günah işlediği yere ve mekâna emreder ki, onun günahını örtsün.

O (tövbekâr) böyle bir şekilde Allah(cc) ile mülakat etmeye gider ki, onun ne günahı vardır ve ne

de bir kimse onun aleyhinde şahitlik eder." İmam Cafer-i Sadık (a.s) (Hakk'ul Yakın)

h) Kötülüklerin iyiliğe dönüştürülmesi: "Kıyamette, Allah(cc)'ın huzurunda, günahlar bir bir

sahibine gösterilir. Ve sonra, onların hepsi bağışlanarak affedilir.

Hatta Peygamberlerden ve meleklerden dahi birinin haberi olmadan. Tövbekârların işlediği

şekilde günahlar, gizlenir ve örtülür. Daha sonra Allah(cc), günahlara emir verir ki, mahiyetinizi değiştirip hasene (iyi amellerden) olsunlar.” Hz. Muhammed (s.a.a) (Bihar-ul Envar, c.7, s.286; Nur-u Sekaleyn, c.5, s.505)

ı) Yağmurun Yağması: “Hz.Adem (a.s), ilahi emirle cennetten uzaklaştırıldığı vakit, gökyüzünden yağmur kesilip, yeryüzündeki ot ve çeşitlerinin büyümesi durdu. Fakat, Hz. Âdem(a.s), tövbeye yönelince Allah (cc) gökyüzüne emir verdi ki, yağmur yağsun. Ve yeryüzüne de emir verdi ki, ürünlerini ve meyvelerini versin.” İmam Muhammed Bakır (a.s) (Bihar-ul Envar, c.7, s.286)

GENEL OLARAK TÖVBE

1-Amel Açısından: “Her günahın kararlaştırılmış bir tövbesi vardır. Fakat kötü ahlakın yoktur.”Hz.Muhammed (s.a.a)(Nehcul Fesahe, c.2, s.478)

2-Zaman Açısından: “İlahi Hüccet’in yeryüzü ile irtibatı, kıyamet gününe 40 gün kalana kadar kesilmeyecektir. O vakit, Hüccet halkın arasından alınır ve tövbe kapıları kapanır. Her kim daha önce tövbeye yönelmemişse, onun imanından kendisine bir fayda yoktur.”İmam Cafer-i Sadık(a.s) (Bihar-ul Envar, c.6, s.18)

3-Âlimin ve Cahilin Tövbesi: “Adamın ruhunu teslim edeceği anda, cahilse tövbesi kabul edilecektir. Lakin, alimse tövbesi kabul olunmayacaktır.”İmam Cafer-i Sadık(a.s) (Usul-u Kafi, c.2,s.440)

4-İlahi Rahmetten Ümit Kesmemek: Emir-el Müminin Muhammed (s.a.a), oğluna vasiyet ederken şöyle dedi: “Oğlum hiçbir zaman, günahkârın, ilahi rahmetin geniş olması konusunda, ümidini kesme. Zira nice kimseler vardır ki, ömrünün tamamını günahla geçirip akıbetini hayırla sona erdirmiştir ve yine nice abidler vardır ki, sonralı cehennem ile noktalanmıştır.” (Bihar-ul Envar, c.77, s.239)

5-Tövbe ve Lütuf Hakkı: İmam Cafer-i Sadık (a.s), Muhammed ibni Müslüm’e buyuruyor ki; “Ey Muhammed, tövbe vesilesiyle günahkârların günahları bağışlanır. Sonra o Mü’min, iyi amel yapmaya başlar. Vallahi bu tevfik(bu güzel ameli yerine getirmekteki muvaffakiyet) sadece İman ehli içindir.”

Muhammed İbni Müslüm diyor: “Arz ettim ki, eğer tövbeden sonra bir daha günaha yönelirse, o tövbenin değeri nedir?” İmam (a.s), buyurdular ki; “Acaba Mü’min kulun değersiz ve çirkin işlerini yaptıktan sonra pişman olup, istiğfar etmesini ve tövbesini Allah(cc), kabul etmeyecek midir?”

Muhammed bin Müslüm diyor: “Eğer bu şahıs birkaç kez böyle yaparsa ne olur?” İmam (a.s), şöyle buyurdu: “Her seferinde Mü’min bir kul, istiğfar ve tövbe yoluyla Allah(cc)’a yönelirse,

Allah(cc)’da ona mağfiretle teveccüh eder. Zira Allah(cc), gafur ve rahimdir. Tövbeleri kabul eden günahları bağışlayandır.” (Hakk-ul Yakın, Tövbe Muhabbeti)

6-Tövbe ve Amellerin Birbirine Yakışması: “Her bir günah için, kendine ait bir tövbe belirlenmiştir. Yani gizli ve saklı ortamda yapılan günahın, tövbesi de gizlidir. Aleni (açıkca) yapılan günahın tövbesi de açık ve aşikâr olarak yapılır.” Hz.Muhammed (s.a.a) (Bihar-ul Envar, c.77, s.127)

7-Dünyaya Tapmanın Nişanesi: “Günahkâr insan ile tövbe arasında, dünyaya mağrur olma ve dünyaya tapma engeli vardır.”İmam Muhammed Bagır (a.s) (Meşkat-ul Envar, Bab-ul Tövbe)

8-Hakiki Tövbe’nin Merhaleleri: Kumeyl ibni Ziyad diyor ki; “Hz.Emir-el Müminin Muhammed (s.a.a)’a, bir şahsın günah işledikten sonra, istiğfar etmesindeki sınır nedir? diye sordum.”

Hiz. Emir (a.s) : “Ey Kumeyl! İstiğfarın sınırı tövbedir.”

Kumeyl: “Bu kadar mı?”

Hiz. Emir(a.s) : “Hayır”

Kumeyl: “Öyleyse İstiğfar nasıl olmalıdır?”

Hiz. Emir(a.s) : “Birisi günah işledikten sonra Estağfurullah derse, bu Tahriki İstiğfardır.”

Kumeyl: “Tahriki istiğfar nasıldır?”

Hız. Emir(a.s) : “Lafz ve dille sınırlı yapılan istiğfardır. Elbette o da, söylediğı istiğfarın, gerçek ve hakikatle denk ve beraber olmasını isterse.”

Kumeyl: “Hakikat Nedir?”

Hız. Emir(a.s) : “İstiğfarın hakikati, (kişi) kalben dinin nüktesini ve esprisini tasdik etsin, kendisinin gerçektende hata yaptığıının kanısına varsın ve karar alsın ki, tövbe ettiğı o günaha bir daha yönelmesin.”

Kumeyl: “Eğer böyle yaparsa tövbe ve istiğfarı yerine getirmiş olur mu?”

Hız. Emir(a.s) : “Hayır.”

Kumeyl: “Öyleyse Kamil ve Eksiksiz istiğfar nedir?”

Hız.Emir(a.s):İstiğfarın da merhaleleri vardır.Şöyle ki;

1-Geçmişten pişmanlık,

2-Günaha yönelmemek için karar almak,

3-Tövbe eden insanın boynundaki, günahıtan kazanmış olduğı hakkı eda etmek,

4-İlahi hukuku ve terk olunmuş vecibeleri eda etmek,

5-Günahın eseriyle bedende yer eden etlerin su olması, sonra derinin kemiklere yapışması ki, bu şekilde helal lokma ve malla tekrar etin yenilenmesi,

6-Günahıtan nasıl lezzet aldıysa, aynı şekilde ibadetlerinde de eziyet ve zahmeti tatması (gerekir.” (Tuhef-ul Ukul, s.139